

ЗВЕДЕННЯ ХРАМУ ОСЯЯНИМ ПЕРОМ МИРОСЛАВА ДОЧИНЦЯ

Дочинець М. Зряче перо: Роман із аркушем / Мирослав Дочинець. – Мукачево : Карпатська вежа, 2017. – 289 с.

Внутрішня спонука сказати вдячне слово про художній світ «Зрячого пера» Мирослава Дочинця таїть у собі засторогу: означити словом тонкі енергії, які творять неповторність зустрічі з високохудожнім явищем у сучасній літературі, – справа не з легких. Та й чи треба намагатися розітнути парадоксальну цілісність того, що складається, ніби печворк, зі шматин буденного і святкового, звичайного і високого, серйозного і смішного, людського чину і Божого надиху? Усе поєднує любов...

Денникова проза Шевченківського лауреата фіксує психологічні порухи на перехрестях зустрічей слова зі світом і читачем, із типажами, цікавими для спостережень, і, безумовно, із власним «Я», самореалізація якого – в образотворенні на рівні метафори часу. Якби йшлося про номінування книг за життєдайною енергетикою, переконана, що Дочинців «роман із аркушем» (таке авторське визначення жанру твору) мусів би принести своєму творцеві найвищу відзнаку. Як символічний знак читацької вдячності за емоційну наснаженість тексту, за можливість бути залученим до спілкування деміурга зі світом і винести з цього оптимістичні уроки.

Серед особливостей поезики Дочинцевого стилю варто наголосити на триєдності сплаву дитячо-свіжого погляду на світ, юнацької закоханості в усі прояви світової гармонії та іронічної мудрості періоду зрілості. Цей феномен виявляється у сплесках одивленого романтизму і роздумах над перлинами світової культури. Майстерний вибір мовних засобів у процесі шліфування думки до афористичної форми створює настільки неймовірну текстову щільність, що викрешуються спалахи світла нових знань про людину у світі, рівень поінформованості якої жодним чином не рятує від піраміди залежностей, суспільного стереотипу успішності, які б надусилля не докладалися для того, аби філософськи споглядати пута матеріальних потреб, що приземлюють духовні поривання. Тож життєрадісність сповита тихим смутком усвідомленої неможливості повноти розчинення в Іншому, а отже, приреченості на самотність.

Дочинець немов пише книгу, що може стати єдиною для осягнення духовного поступу людської цивілізації. Так, безмежжя простору і плинність часу охопити неможливо, але ж океан можна побачити і в крапельні води, як і відбиття в ній сонця чи райдуги. У кожній миттєвості земного буття письменник розкодовує енергію добротворення, вивільняє її, надаючи додаткового імпульсу еманції.

Це, якщо хочете, книга осяянь. Вислід філігранної роботи зі словом. Роботи, освяченої любов'ю, і тому на позір легкої. Успішної. Захопливої. Саме такої, якою має бути справжня праця, – святом для душі і користю для оточення

(пишу саме оточення, маючи на увазі не лише суспільство, а й гармонізацію стосунків людини з природним довкіллям). Згадалася притча: мандрівник запитує по черзі кількох робітників, чим вони займаються, і отримує відповіді: «Цеглу вожу», «Заробляю на хліб для родини», «Будую храм». Мирослав Дочинець будує храм, піднявшись до вершини піраміди Маслоу. Храм душі своєї і кожного з нас, хто з благоговінням чи цікавістю прямує до його храму в пошуках вічних істин і надією на спасіння.

Справжнього митця вирізняє вроджене, мабуть, відчуття гармонії і висока працелюбність задля гармонізації всього, до чого він може докласти зусиль. Його місія – вічний пошук золотого перетину у швидкоплинній мінливості. Тому золоті розсипи цитувань світових класиків сусідять у «зрячому», тобто просвітленому, пері майстра з народним гумором. Носієм гумору в романі є дід Федорцьо. Оця дідівська лукавинка впереміш із наївною простотою – здавалося б, випробований спосіб творення стереоскопічного світосприйняття, який завоював вдячного читача не тільки Довженкової «Зачарованої Десни» і новітніх щоденникових постів Бориса Гуменюка (новели з «Блокпосту»), але й став надійним прийомом емоційного перезавантаження інформаційного пресингу.

Насамкінець хотілося б повернутися до першого враження від зустрічі з книгою. Вишуканий дизайн. Цікаві знахідки в царині палімпсестової текстури. Високоякісний папір, очевидно, із соломи. Не втомлює зір глянцеви́й блиск – його нема. Ця книга лишає неповторний післясмак і дотик, який запам'ятається вам як роман із текстом. Епіграфи презентують мету і сенс заповідженої письменницької праці й обіцяють зустріч із листами самому собі, твореними без котурнів та внутрішньоцензорних умовностей. Це ліплення плиткого часу, його «оживлення у слові». Образ оживленого внутрішнього часу настільки переконливий, що рецептивно відчувається ефект присутності в ньому. Це схоже на сценічне лицедійство майстра, який не грає роль на сцені, а живе на виду. І читач мимоволі стає учасником цього дійства, оскільки щоразу відбувається зміна фокусу подачі світла, мовна картинка дійових осіб постійно доповнюється.

У передньому слові митець ділиться власними секретами роботи зі словом, зі «словенятами-сирітками», відчутими як Божа довіра і сповідальна ідея, які потребують найчеснішої книжки – записної. Цей роман можна читати з будь-якої сторінки, оскільки він мозаїчний, рухливий, як плинне саме життя. Власне, це історія про те, як «письменник починається з чужих книг і власної самотності», як «писати заважають слова», що «народ скаже – як зав'яже», що в літературу йдуть «голодні любов'ю до людини», котрі головне мають розповісти не собі, не читачеві, а Богові... Це роман про те, що Мирослав Дочинець знає напевно: «Творчість – це постійний опір. Опір матеріалові і часові. І, можливо, долі».

Антоніна Царук (м. Кропивницький)